

d) foranstaltninger, der er egnet til at tilskynde arbejdsgiverne til at overføre arbejdere, hvis fysiske arbejdsevne er blevet forringet, til andet egnet arbejde inden for virksomheden.

31. Hvor forholdene og den politik, der følges i de enkelte lande, tillader det, bør beskæftigelse af erhvervshæmmede fremmes ved,

- a) at arbejdsgiverne ansætter et procentvis antal erhvervshæmmede under forhold, der gør det muligt at undgå afskedigelse af ikke-erhvervshæmmede;
- b) at visse bestemte arbejder forbeholdes erhvervshæmmede;
- c) at svært invaliderede får mulighed for beskæftigelse eller fortrinsstilling til beskæftigelse ved arbejde, der må anses for egnet for dem,
- d) at tilskynde til oprettelse og lette driften af kooperative eller andre lignende virksomheder, der ledes af erhvervshæmmede eller i deres navn.

VIII. Beskyttet beskæftigelse.

32. (1) Der bør af den eller de kompetente myndigheder, eventuelt i samarbejde med private organisationer, træffes foranstaltninger med henblik på at tilvejebringe mulighed for beskyttet oplæring og beskæftigelse af de erhvervshæmmede, der ikke kan blive tilstrækkeligt revaliderede til at klare sig i det frie erhvervsliv.

(2) Sådanne foranstaltninger bør omfatte oprettelse af beskyttede værksteder og særlige ordninger for de erhvervshæmmede, der af fysiske, sjælelige eller geografiske grunde ikke kan benytte de almindelige befordringsmuligheder til og fra deres arbejde.

33. De beskyttede værksteder bør ikke blot sikre de erhvervshæmmede nyttigt og lønnet arbejde under effektivt lægeligt og arbejdsmæssigt tilsyn, men også tilvejebringe mulighed for arbejdsmæssig tilpasning og fremgang med henblik på overførsel til beskæftigelse i det frie erhvervsliv.

34. Der bør udarbejdes særlige programmer for de erhvervshæmmede, der ikke kan forlade hjemmet, således at der under effektivt lægeligt og arbejdsmæssigt tilsyn gives dem nyttigt og lønnet arbejde i deres hjem.

35. I det omfang, hvori løn og andre arbejdsforhold for arbejdere i almindelighed fastsættes af lovgivningsmagten, bør de også omfatte erhvervshæmmede, der er beskæftiget under beskyttede forhold.

IX. Særlige bestemmelser for erhvervshæmmede børn og unge mennesker.

36. Der bør i nært samarbejde mellem undervisningsmyndighederne og den eller de myndigheder, der tager sig af den arbejdsmæssige revalidering, tilvejebringes foranstaltninger til arbejdsmæssig revalidering af erhvervshæmmede børn og unge mennesker i den skolepligtige alder.

37. Der bør ved udarbejdelsen af undervisningsprogrammer tages hensyn til erhvervshæmmede børns og unge menneskers særlige problemer og til nødvendigheden af, at de får samme adgang som ikke-erhvervshæmmede børn og unge mennesker til den undervisning og arbejdsmæssige uddannelse, der bedst passer for deres alder, evner, anlæg og interesser.

38. Foranstaltningerne til arbejdsmæssig revalidering af erhvervshæmmede børn og unge mennesker bør i særdeleshed tage sigte på i så høj grad som muligt at nedsætte de arbejdsmæssige og sjælelige hæmninger, der er en følge af deres invaliditet, og at give dem fuld adgang til at blive oplært i og beskæftiget ved det for dem bedst egnede arbejde. Med henblik på udnyttelsen af denne adgang bør der finde et samarbejde sted mellem de lægelige og sociale myndigheder samt undervisningsmyndighederne og de erhvervshæmmede børns og unge menneskers forældre eller væger.

39. (1) Undervisning, erhvervsvejledning, oplæring og anbringelse af erhvervshæmmede børn og unge mennesker bør foregå inden for de almindelige rammer, der på disse områder gælder for ikke-erhvervshæmmede børn og unge mennesker, og bør, hvor dette er muligt og ønskeligt, ske under samme betingelser som for ikke-erhvervshæmmede børn og unge mennesker og sammen med disse.

(2) Der bør træffes særlige foranstaltninger for de erhvervshæmmede børn og unge mennesker, hvis invaliditet gør dem ude af stand til at deltage i disse foranstaltninger under samme forhold som ikke-erhvervshæmmede børn og unge mennesker og sammen med disse.

(3) Disse foranstaltninger bør i særdeleshed omfatte særlig uddannelse af lærere.

40. Der bør træffes forholdsregler til at sikre, at børn og unge mennesker, der ved lægeundersøgelse viser sig at lide af en invaliditet eller i almindelighed at være uegnede til beskæftigelse,

- a) så tidligt som muligt kommer under behørig lægebehandling med henblik på at helbrede eller formindske deres invaliditet;
- b) tilskyndes til at søge skole eller vejledes med hensyn til egnet beskæftigelse, der svarer til